

**STRATEGIA DE ACTIVITATE ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A
ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT
pentru anii 2021-2023**

I. PRELIMINARII

Asigurarea accesului liber la justiție constituie un principiu de bază al statului de drept și o condiție obligatorie ce rezultă din actele internaționale la care Republica Moldova este parte. Asistența juridică efectivă constituie un element de bază al accesului la justiție și statul are obligația de a garanta asistența juridică persoanelor care nu dispun de mijloace financiare suficiente pentru a plăti serviciile juridice.

Obligația de acordare a asistenței juridice calificate rezultă din mai multe acte internaționale:

- a) Declarația universală a drepturilor omului, din 10 decembrie 1948, art. 2,7,8,10,11;
- b) Pactul cu privire la drepturile civile și politice, în particular art. 2 și art. 14 (3 d);
- c) Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, în particular art. 12, 37 (d), art.40 (2b);
- d) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în particular art. 6.3 (C) și jurisprudența Curții Europene pentru drepturile omului referitoare la articolele respective;
- e) Recomandările și rezoluțiile Comitetului de miniștri al Consiliului Europei;
- f) Principiile și liniile directoare ale ONU privind accesul la asistența juridică garantată de stat în sistemele de justiție penală.

De asemenea, obligația de acordare a asistenței juridice calificate și efective și de consolidare a sistemului existent de acordare a asistenței juridice garantate de stat rezultă din art. 20 și art. 26 al Constituției Republicii Moldova; prevederile Codului de procedură penală, Codului contravențional, Codului de procedură civilă și alte acte normative. Angajamentul de a facilita accesul la justiție se reflectă și în documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național.

II. SITUAȚIA CURENTĂ ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Activitatea sistemului în perioada 1 iulie 2008 – 31 decembrie 2020 a demonstrat o serie de **tendințe pozitive**:

- În ansamblu, **sistemul este funcțional**, regulile și procedurile de lucru sunt aprobate, aplicate și revizuite periodic. Este asigurat un nivel minim de resurse, care sunt valorificate cu un grad avansat de eficiență;
- **Cadrul normativ-juridic este în continuă perfecționare**. Atât cadrul legal primar, cât și cadrul normativ secundar, reflectat în regulamentele aprobate de Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (*în continuare CNAJGS*) au fost revizuite și ajustate periodic, astfel încât acestea să fie actuale, clare, consecvente și fundamentate științific;
- **Numărul și nivelul de calificare profesională a angajaților din sistem este în creștere** ca efect al autoinstruirii, instruirii continue și schimbului de experiență;
- **Gradul de vizibilitate a sistemului a sporit**. Majoritatea factorilor de decizie și a solicitanților de asistență juridică garantată de stat cunosc mecanismul de funcționare a sistemului de asistență juridică garantată de stat. Prin sporirea acțiunilor de mediatizare, sistemul devine tot mai cunoscut și potențialilor beneficiari de asistență juridică garantată de stat, în special pe cauzele non-penale;
- **Spectrul de servicii de asistență juridică garantată de stat extins**. Sistemul de AJGS acoperă toate tipurile de cauze examinate în justiție, atât cauze penale, cât și cauze non penale. Asistența juridică garantată de stat poate fi accesată, atât de cetățenii Republicii Moldova, cât și de cetățenii străini și apatrizi în cauzele ce țin de competența autorităților și instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova, inclusiv solicitanții de azil și refugiați. De asemenea, sunt disponibile și serviciile de asistență juridică primară prin intermediul rețelei de para-juriști la nivel național și create premise pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat de către asociațiile obștești;
- **Volumul de asistență juridică acordată a dobândit o cifră constantă**. Analizând evoluția nr. de cazuri de acordare a asistenței juridice garantate de stat din ultimii 6 ani, constatăm că în perioada 2015-2017 a avut loc o creștere constantă a nr. de cazuri anual. Apogeul, cu cel mai mare nr. de cazuri de acordare a asistenței juridice garantate de stat a fost înregistrat în anul 2017 cu **65 322** cazuri. După care, în perioada 2018-2020 nr. de cazuri a fost în descreștere, astfel, încât în anul 2020, au fost înregistrate cu **8 538** cazuri mai

puține, decât în 2017. Totuși, în ultimii ani se constată o anumită stabilitate în ceea ce privește volumul de AJGS livrată, nefiind înregistrate fluctuații semnificative;

- **Sistemul de AJGS a devenit mai atractiv pentru avocați.** Acest fapt se datorează în mare parte faptului că în ultimii doi ani a avut loc o racordare a cuantumului unității convenționale, în baza cărei are loc remunerarea avocaților pentru serviciile juridice livrate;
- **Calitatea asistenței juridice garantate de stat rămâne a fi una din prioritățile de activitate ale CNAJGS.** Unul din principalele obiective fixate de către CNAJGS a fost eliminarea stereotipului precum că, avocatul „din oficiu” are mai mult prestație formală și nu acordă asistență juridică calitativă. S-a acordat atenție tuturor componentelor calității, inclusiv celei de accesare în sistem, elaborare de suport metodologic și standarde de calitate și instruire profesională continuă pentru prestatorii de asistență juridică garantată de stat în baza acestora. A fost instituit mecanismul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor prestate de către avocați;
- **Interesul actualilor și potențialilor parteneri ai CNAJGS pentru consolidarea capacității sistemului de asistență juridică garantată de stat este tot mai evident.** Unele relații de colaborare au fost oficializate prin acorduri de colaborare, altele prin proiecte comune. În particular, datorită colaborării și suportului oferit de UNICEF Moldova, PNUD Moldova, UNHCR Moldova și Fundației Soros Moldova a fost posibilă atingerea obiectivelor de dezvoltare a sistemului de AJGS și implementarea acțiunilor strategice.

Cu toate acestea, se constată o serie de **constrângeri și deficiente**:

- **Cadru normativ-juridic și practici cotidiene ce necesită perfecționare continuă.** Există o serie de aspecte conceptuale, ce urmează a fi soluționate prin modificarea legislației ce vizează condițiile și procedura de acordare a asistenței juridice garantate de stat, pentru a elimina, pe de o parte, cazurile de abuz și de a facilita, pe de altă parte, accesarea sistemului de către anumite categorii defavorizate. În mod prioritar urmează a fi dezvoltat și implementat conceptul de „merit al cauzei”, precum și mecanismul de acordare a asistenței juridice parțial gratuite;
- **Condițiile de eligibilitate urmează a fi revizuite.** Sistemul de verificare a capacității de plată a solicitanților asistenței juridice garantate de stat s-a dovedit pe alocuri ineficient și nu permite excluderea eventualelor abuzuri din partea solicitanților. Mecanismul de testarea a veniturilor nu funcționează eficient din mai multe cauze, inclusiv: lipsa unei informații actualizate la zi în bazele de date cu referire la veniturile obținute; nedeclararea veniturilor de către populație. Totodată, este de menționat faptul că, din momentul accesării

de către Oficiile teritoriale a bazelor de date numărul de refuzuri în acordarea AJGS a crescut semnificativ. Lipsa unui asemenea concept precum „meritul cauzei” alături de criteriul financiar, favorizează eventuale abuzuri din partea unor solicitanți cu venituri mici și cu șanse minime de succes al cauzei. Urmează a fi revizuită lista temeiurilor de refuz în acordarea AJGS;

- **Dezvoltarea mecanismul de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică garantată de stat** în cazurile prevăzute de lege. Deși au fost create premise necesare pentru a pune în aplicare acest mecanism prin modificarea cadrul legal, la moment sunt întâmpinate mari dificultăți în ceea ce privește identificarea cazurilor care impun recuperarea cheltuielilor, verificarea informațiilor privind veniturile beneficiarilor și motivarea deciziilor de recuperare a cheltuielilor. Este necesară elaborarea cadrului normativ secundar cu privire la implementarea acestui mecanism;
- **Volumul de lucru este în permanentă creștere** datorită extinderii tipurilor de asistență juridică garantată de stat, spectrului de servicii și prestatori și activității de mediatizare. Această creștere nu este direct proporțională cu resursele umane, tehnice și financiare alocate sistemului, necesitând permanent adaptări de rigoare și alocare de suport și resurse suplimentare. Identificarea și alocarea resurselor financiare, umane și tehnice conform necesităților este crucială;
- **Constrângerile apărute în legătură cu acordarea serviciilor de AJGS în contextul pandemiei de COVID-19.** Măsurile stabilite pentru prevenirea și controlul infectării cu COVID-19 au perturbat activitatea normală a Oficiilor teritoriale, a prestatorilor de servicii și au făcut mai dificil accesul populației la serviciile de AJGS. Aceste constrângeri au determinat căutarea de noi soluții și tehnologii de livrare a serviciilor de asistență juridică primară și calificată la distanță, precum și interacțiunea on-line a Oficiilor teritoriale cu prestatorii de servicii. Un pas înainte în acest sens ar constitui digitalizarea și tehnologizarea serviciilor de AJGS;
- **Revizuirea mărimii cuantumului de remunerare a prestatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat.** Majorarea remunerării pentru serviciile de acordare a AJGS prestate de către avocați, inclusiv avocații publici, a constituit un obiectiv strategic necesar de atins, în vederea motivării avocaților de a acorda, în general, asistență juridică garantată de stat, și în mod special, de a acorda o asistență juridică calitativă. Dacă în cazul avocaților care acordă AJGS la cerere obiectivul ar putea fi atins prin aducerea unității convenționale de la 20 la 50 lei în perioada 2019-2021, atunci în cazul avocaților publici problema a rămas nesoluționată. De asemenea, urmează a fi revizuit și cuantumului remunerării para-juriștilor pentru serviciile de asistență juridică primară;

- **Calitatea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.** Deși au fost întreprinse măsuri care au vizat mai multe determinante ale calității, inclusiv accesarea în sistem, elaborarea de suport metodologic și standarde de calitate și instruirea profesională continuă pentru prestatorii de asistență juridică garantată de stat, nu putem afirma cu certitudine că obiectivul a fost atins întru totul. Urmează a fi continuată activitatea de elaborare a standardelor de calitate pentru avocații care acordă asistența juridică calificată garantată de stat și instruirea continuă a avocaților în baza acestor standarde. Aceste standarde trebuie să servească drept repere pentru aprecierea calității lucrului avocatului în toate tipurile de cauze. La implementarea de către CNAJGS a mecanismului de monitorizare externă a calității asistenței juridice acordate de către avocați s-au constatat multiple dificultăți, deoarece nu au existat capacitățile administrative, financiare, materiale și umane necesare pentru buna realizare a acestei activități, fiind necesară și revizuire cadrului normativ secundar în acest sens. Totodată, CNAJGS împreună cu Uniunea Avocaților urmează să depună eforturi comune pentru promovarea rolului activ al apărătorului, în mod special la faza de urmărire penală, rol care în ultimul timp se încearcă a fi diminuat, atât la nivel de cadru legal, cât și la nivel practic;
- **Sistemul de acordare a asistenței juridice primare garantată de stat prin intermediul rețelei de para-juriști urmează a fi consolidat și dezvoltat.** Numărul de para-juriști în anul 2020 a rămas la cifra de 62 de unități, dar cu o perspectivă de creștere anuală continuă. Totuși, în ultimii doi ani s-a constatat un interes scăzut al populației de a accede în activitatea de para-jurist, fiind înregistrat un număr mare de unități vacante de para-jurist și flux continuu a cadrelor. Însă, nu contează doar numărul para-juriștilor, ci mai sunt o serie de aspecte importante care urmează a fi clarificate pentru dezvoltarea rețelei de para-juriști, precum: revizuirea mecanismului de admitere în profesie, de instruire inițială și continuă a para-juriștilor; revizuirea mecanismului de contractare și remunerare. Pentru a avea o viziune mai clară despre necesitățile de abilitare juridică a populației și pentru a facilita procesul de planificare bugetară este necesară elaborarea unei metodologii de evaluare a necesității de acordare a asistenței juridice primare pentru o anumită localitate;
- **Parteneriate ale Oficiilor Teritoriale și ale CNAJGS ce urmează a fi consolidate.** Deși colaborarea CNAJGS cu diferiți actori ai sistemului de justiție (Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele de judecată, Uniunea Avocaților, Ministerul Justiției, Procuratura, MAI, organele de urmărire penală, Avocatul poporului ș.a.) s-a îmbunătățit, totuși nu există încă o colaborare orientată sinergic spre respectul drepturilor omului în general, și a dreptului la apărare în special, în sistemul de justiție al RM. Rezultatele activității fiecăreia din aceste instituții se prezintă în indicatori diferiți. Sistemul de justiție, de acuzare și apărare, este axat pe autosuficiență funcțională și acordă o atenție

sumară la insistența oficiilor teritoriale de a promova interesele justițiabililor. Reprezentanții acuzării, care anterior confruntau problema asigurării formale cu apărător, sunt interesați, la fel ca și mulți dintre judecători, doar în soluționarea părții organizatorice, nu și a dimensiunii calitative. O comunicare mai intensă, la nivel central și local este necesară, mai ales că metodele și procedeele de lucru în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat sunt în permanentă dezvoltare, ceea ce presupune o mediatizare și informare permanentă a modalității de funcționare.

Întru depășirea deficiențelor și constrângerilor menționate anterior, CNAJGS adoptă prezenta strategie, ca și document ce ar duce la utilizarea eficientă și sinergică a resurselor CNAJGS și ale Oficiilor sale teritoriale în vederea realizării misiunii sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat. Datorită evoluțiilor permanente din cadrul sistemului și a modificării continue a mediului extern de activitate, strategia de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii **2021-2023** va fi actualizată permanent, fiind adoptat și un plan anual de implementare a acesteia.

III. MISIUNEA SISTEMULUI DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Protejarea dreptului la un proces echitabil, stabilit de articolul 6 al *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, inclusiv asigurarea accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică, prin organizarea și acordarea asistenței juridice garantate de stat, precum și diminuarea impedimentelor economico-financiare în realizarea accesului la justiție.

IV. VIZIUNE

Asigurarea accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică efectivă în cadrul unui sistem cost-eficient, accesibil și nediscriminatoriu de asistență juridică garantată de stat.

V. OBIECTIVE STRATEGICE:

1. Buna guvernare a sistemului de asistență juridică garantată de stat și asigurarea abordării din perspectiva drepturilor omului

- a) Revizuirea cadrului normativ-juridic și promovarea modificărilor în legislație în vederea înlăturării lacunelor și coliziilor în procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;

- b) Generalizarea practicii de implementare și elaborarea de recomandări în vederea aplicării uniforme a legislației în domeniul asistenței juridice garantate de stat;
- c) Revizuirea schemei de încadrare și de remunerare a personalului Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în contextul extinderii spectrului de servicii de AJGS, instituirea de noi mecanisme și sarcini;
- d) Dezvoltarea capacităților profesionale ale Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în vederea gestiunii eficiente a activităților din sistemul de AJGS;
- e) Monitorizarea activității curente a Oficiilor teritoriale ale CNAJGS și luarea măsurilor instituționale conform competenței în vederea îmbunătățirii;
- f) Colectarea și analiza trimestrială a datelor statistice pentru determinarea necesităților, stabilirea tendințelor și dinamicii în cadrul sistemului, precum și estimarea costurilor de asistență juridică garantată de stat;
- g) Asigurarea unei planificări bugetare eficiente a costurilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;
- h) Dezvoltarea continuă a sistemului de evidență automatizată a datelor statistice (SIA CNAJGS);
- i) Dezvoltarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică;
- j) Atragerea , în baza parteneriatelor, a suportului extern pentru consolidarea sistemului de asistență juridică garantată de stat;
- k) Mediatizarea sistemului de AJGS, a activităților realizate și rezultatelor obținute. Sensibilizarea comunității juridice și a publicului larg referitor la inovațiile, activitățile și rezultatele obținute în sistemul de asistență juridică garantată de stat;
- l) Asigurarea transparenței de funcționare a sistemului de asistență juridică garantată de stat prin comunicarea informațiilor relevante prin intermediul mass-media și plasarea permanentă a informației pe pagina web a CNAJGS;
- m) Intensificarea circuitului informațional între CNAJGS și Parlament, Guvern, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor; Uniunea Avocaților; Avocatul poporului. Asigurarea unei colaborări eficiente cu organele de drept în vederea respectării drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat;
- n) Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile interesate în promovarea accesului la justiție și accesului la informație cu caracter juridic pentru diferite segmente ale populației Republicii Moldova, inclusiv cu parteneri de dezvoltare și organizații din alte state în vederea preluării de bune practici în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- o) Formarea unor parteneriate durabile cu asociațiile obștești, instituțiile de învățământ și mediul academic în vederea monitorizării și cercetării

domeniului asistenței juridice garantate de stat, promovării accesului la informație cu caracter juridic, precum și cooptării voluntarilor în sistem.

Indicatori:

- a) CNAJGS funcțional și cu o abordare coerentă a domeniului asistenței juridice garantate de stat;
- b) Cadrul legal și secundar privind asistența juridică garantată de stat ajustat periodic și aplicat uniform pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) Bunele practici în domeniul AJGS identificate la nivel local de Oficiile teritoriale și incluse în actele normative elaborate de CNAJGS și alte autorități publice;
- d) Schema de încadrare și de remunerare a personalului Aparatului administrativ și al Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS ajustată;
- e) Angajații din sistemul de AJGS în număr suficient, motivați și calificați să exercite atribuțiile conform fișelor de post;
- f) Sistemului de evidență automatizată a datelor statistice îmbunătățit și dezvoltat;
- g) Necesitățile de asistență juridică garantată de stat estimate și mecanism de planificare a costurilor bugetare funcțional;
- h) Mecanism de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică perfecționat, funcțional și costuri de asistență juridică garantată de stat recuperate;
- i) Resurse adiționale cooptate în vederea consolidării și dezvoltării sistemului de asistență juridică garantată de stat;
- j) Sistemul de AJGS cunoscut și accesibil public;
- k) O mai mare transparență și încredere publică în activitatea sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- l) Rolul CNAJGS în sistemul autorităților publice cu atribuții în sistemul de justiție determinat;
- m) Parteneriate consolidate cu actorii din sistemul de justiție, organizații interesate în promovarea accesului la justiție, asociații obștești, instituții de învățământ și mediul academic orientate spre respectarea drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat.

2. Diversificarea spectrului de servicii și tehnologizarea serviciilor de asistență juridică garantată de stat

- a) Elaborarea și instituționalizarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite;
- b) Elaborarea și instituționalizarea mecanismului de acordare a asistenței juridice primare garantate de stat de către asociațiile obștești;

- c) Extinderea continuă și dezvoltarea rețelei de para-juriști în localitățile rurale și urbane din întreaga țară, ținând cont de necesitățile de abilitare juridică;
- d) Actualizarea rolului și locului avocaților publici în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- e) Pilotarea unor noi modele de acordare a asistenței juridice calificate și primare garantate de stat, orientate la necesitățile beneficiarilor din categoriile social-vulnerabile;
- f) Facilitarea elaborării și implementării unor programe conexe, precum asistența holistică; prevenire și dejudiciarizare; medierea; litigarea strategică; advocacy; abilitarea juridică a populației ș.a.
- g) Majorarea cuantumului de remunerare a avocaților publici și para-juriștilor, pentru serviciile de acordare a asistenței juridice garantate de stat în vederea motivării acestora;
- h) Acordarea serviciilor juridice de specializare înaltă în cadrul penitenciarelor, centrelor de protecție a persoanelor cu dezabilități, centrelor de plasament ș.a.
- i) Facilitarea accesului populației la serviciile de asistență juridică calificată prin acordarea serviciilor juridice la distanță (telefonice sau în regim de video conferință) din partea avocaților care acordă AJGS sau unor entități specializate;
- j) Tehnologizarea procesului de acordare AJGS primare și abilitare juridică a populației prin dezvoltarea platformelor on-line de acordare a asistenței juridice primare, care ar permite beneficiarilor să navigheze în rezolvarea problemelor de ordin juridic la distanță; oferirea consultanței juridice primare prin telefon sau modalități on-line;
- k) Digitalizarea procesului de acordare a AJGS primare și abilitare juridică a populației prin elaborarea paginilor WEB specializate; ghidurilor interactive; terminale cu navigare direcționată; grupurilor de suport în rețelele de socializare.

Indicatori:

- a) Mecanism de acordare a asistenței juridice parțial gratuite elaborat și testat;
- b) Mecanism de acordare a asistenței juridice primare de către asociațiile obștești elaborat și testat;
- c) Rețeaua națională de para-juriști funcțională și eficientă;
- d) Rețeaua națională de avocați publici funcțională și eficientă. Rolul și locul avocaților publici în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat actualizat;
- e) Noi modele de acordare a asistenței juridice calificate și primare garantate de stat pilotate, după caz implementate;
- f) Mărimea remunerării avocaților publici și para-juriștilor revizuită. Avocați publici și para-juriști motivați să acorde AJGS;

- g) Servicii juridice de specializare înaltă acordate în cadrul penitenciarelor, centrelor de protecție a persoanelor cu dizabilități, centrelor de plasament ș.a.
- h) Grad sporit de accesare la distanță a serviciilor de asistență juridică calificată de către populație;
- i) Procesul de acordarea AJGS primare și abilitare juridică a populației tehnologizat și adaptat la noile realități și tendințe;
- l) Platforme on-line, pagini WEB specializate, ghiduri interactive, terminale cu navigare direcționate, grupuri de suport în rețelele de socializare dezvoltate și testate;
- j) Grad avansat de accesibilitate la distanță a serviciilor de asistență juridică primară garantată de stat și abilitare juridică a populației.

3. Asigurarea calității asistenței juridice garantate de stat

- a) Îmbunătățirea cadrului normativ și al practicii, precum și asigurarea transparenței în procesul de selectare a avocaților și para-juriștilor în vederea acordării AJGS;
- b) Elaborarea în continuare a standardelor de calitate pe domenii specifice, care ar putea servi drept repere în procesul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor de asistență juridică garantată de stat acordate de către avocați și para-juriști;
- c) Elaborarea ghidurilor practice și metodologice pentru avocați și para-juriști;
- d) Contribuirea la instruirea inițială și continuă a persoanelor autorizate să acorde asistență juridică garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile dotate cu competențe de instruire inițială și continuă (Uniunea Avocaților; Institutul Național al Justiției, Asociația Națională a Parajuriștilor din Moldova ș.a.);
- e) Revizuirea mecanismului de instruire inițială și continuă a para-juriștilor;
- f) Examinarea oportunității de extindere a listelor specializate de avocați în anumite categorii de cauze, inclusiv actualizarea permanentă a celor existente;
- g) Perfecționarea mecanismului de monitorizare internă și externă a calității asistenței juridice garantate de stat;
- h) Revizuirea mecanismului de responsabilizare a para-juriștilor, inclusiv a cadrului normativ cu privire la conflictele de interese și incompatibilități.

Indicatori:

- a) Sistem transparent și non-discriminatoriu de admitere în sistemul de AJGS a avocaților și para-juriștilor în vederea acordării asistenței juridice garantate de stat;
- b) Mecanismului de selectare și contractare a avocaților și para-juriștilor revizuit și îmbunătățit;

- c) Standarde profesionale de activitate a avocaților elaborate participativ, adoptate și respectate;
- d) Ghiduri practice și metodologice pentru avocați și para-juriști elaborate;
- e) Mecanismul de instruire inițială și continuă a para-juriștilor revizuit și îmbunătățit;
- f) Numărul de persoane autorizate să acorde asistență juridică garantată de stat instruite și calitatea programelor de instruire;
- g) Liste de avocați specializați actualizate și după caz noi instituite;
- h) Mecanism de monitorizare internă și externă a calității asistenței juridice garantate de stat îmbunătățit;
- i) Mecanismul de responsabilizare a para-juriștilor, inclusiv a cadrului normativ cu privire la conflictele de interese și incompatibilități revizuit și îmbunătățit;
- j) Gradul de satisfacție a beneficiarilor privind calitatea asistenței juridice acordate, inclusiv calitatea serviciilor specializate.

VI. PARTENERII STRATEGICI:

La implementarea efectivă a prezentei Strategii, pot contribui reprezentanții instituțiilor de stat, interguvernamentale și neguvernamentale naționale și internaționale cu atribuții și/sau interesați în sistemul de asistență juridică garantată de stat, în mod special:

- a) Parlamentul Republicii Moldova;
- b) Guvernul Republicii Moldova,
- c) Ministerul Justiției;
- d) Uniunea Avocaților;
- e) Consiliul Superior al Magistraturii;
- f) Ministerul Finanțelor;
- g) Procuratura Generală;
- h) Ministerul Afacerilor Interne;
- i) Inspectoratul Național al Poliției;
- j) Oficiul Avocatului Poporului;
- k) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;
- l) Institutul Național al Justiției;
- m) Organizații ale societății civile active în domeniul promovării și protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și accesului la justiție;
- n) Partenerii de dezvoltare, inclusiv, UNICEF-Moldova, PNUD-Moldova, Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Organizația Internațională pentru Migrație, Agenția ONU pentru Refugiați, Ambasada SUA în Republica Moldova, Fundația Soros-Moldova precum și alți parteneri ai CNAJGS.

VII. SURSELE DE FINANȚARE

O mare parte dintre obiectivele operaționale și activitățile specifice reflectate în Strategia de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2021-2023 dispun de finanțare în limita bugetului aprobat (în special atunci când urmează a perfecționa activitatea), pentru novații existând oportunități de de atragere a resurselor adiționale în baza de parteneriate.

VIII. ETAPELE IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ȘI PLANUL DE ACȚIUNI

Obiectivele operaționale și activitățile specifice se vor reflecta în Planul anual de acțiuni al CNAJGS de implementare a Strategiei de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2021-2023.